

ISSUE 5

**AKADEMIC JOURNAL
OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL**

May 2025

International Scientific Journal
AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
May 2025

Tashkent 2025

“Academic Journal of Educational Research (AJER)” international scientific journal, issue 1, page **1-52**. May, 2025

"Academic Journal of Educational Research (AJER)" magazine publishes in the form of scientific articles the results of scientific research conducted by professors and teachers of higher education institutions and independent researchers in our Republic and International. Also, scientific articles of the employees who are working in the international and other scientific institutes, production organizations and enterprises of our Republic and conducting scientific research will be included in the magazine.

All articles were posted to the journal's electronic scientific base at www.ajeruz.com

.

Sayliyeva Mashkura Muxtorkuli qizi
ChDPU Boshlang'ich ta'lim metodikasi o'qituvchisi

Jumanazarova Guli Otabek qizi
ChDPU talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim jarayonida individual yondashuvning ahamiyati va o'rni ko'rib chiqiladi. Individual yondashuv har bir o'quvchining qobiliyatlari, ehtiyojlari va imkoniyatlarini hisobga olib ta'lim berishni nazarda tutadi. Bu metod o'quvchilarning bilim olishdagi farqlarini inobatga olish, ularning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi. Maqolada individual yondashuvning nazariy asoslari, usullari hamda amaliyotdagi samaradorligi tahlil qilinadi. Shuningdek, o'qituvchilar uchun individual ta'lim rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar beriladi. Natijada, individual yondashuv boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda muhim vosita ekanligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: individual yondashuv, boshlang'ich ta'lim, ta'lim metodikasi, o'quvchi ehtiyojlari, shaxsiy rivojlanish, ta'limda farqlilik, ta'lim sifati, motivatsiya

Boshlang'ich ta'lim – bu bolalarning o'qish, yozish, hisoblash kabi asosiy ko'nikmalarni o'rganishi va shaxs sifatida shakllanishining muhim davri hisoblanadi. Bu davrda har bir o'quvchining rivojlanish darajasi, qobiliyatlari, ehtiyojlari va qiziqishlari farq qiladi. Shu bois ta'lim jarayonida individual yondashuvni qo'llash katta ahamiyatga ega. Individual yondashuv o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olib, har birining imkoniyatlarini maksimal darajada ochib berishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda individual yondashuvning nazariy asoslari, usullari va amaliy ahamiyati ko'rib chiqiladi. Individual yondashuv tushunchasi va nazariy asoslari. Individual yondashuv – bu ta'lim berishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini, qobiliyatlarini, o'rganish uslublarini, qiziqish va ehtiyojlarini hisobga olish tamoyilidir. Har bir bola o'zining o'rganish sur'ati, qobiliyat darajasi, ruhiy holati va motivatsiyasiga ega. Shuning uchun ta'lim jarayonini umumiy standartlarga asoslab emas, balki har bir o'quvchining shaxsiy xususiyatlariga moslashtirish kerak. Psixologlar va pedagoglar individual yondashuvni qo'llash orqali o'quvchilarning faolligini oshirish, qiyinchiliklarni yengillashtirish, ularning o'zini ijobiy baholashini kuchaytirish mumkinligini ta'kidlashadi. Vygotskiyning “yaqin rivojlanish zonasasi” nazariyasi ham individual yondashuvni asoslovchi muhim pedagogik nazariyalardan biridir. Bu nazariyaga ko'ra, o'quvchi o'z bilim darajasidan bir daraja yuqoriroqda joylashgan vazifalarni boshqalar yordami bilan amalga oshirish orqali rivojlanadi. Shuning uchun o'qituvchi har bir bolaning o'rganish darajasini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishi zarur.

Boshlang'ich ta'limda individual yondashuvning amaliy usullari. Boshlang'ich sinflarda individual yondashuvni qo'llash uchun bir qancha metod va usullar mavjud. Masalan:

Differensial ta'lim: O'quvchilarning bilim darajasi va qobiliyatlariga mos ravishda topshiriqlarni farqlash. Bu usul yordamida zaif o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va ilg'or o'quvchilarga qo'shimcha vazifalar berish mumkin.

Individual dars rejasi: Har bir o'quvchi uchun alohida dars rejasi ishlab chiqish va unga muvofiq ta'lim berish. Bu o'quvchining ehtiyojlari va imkoniyatlariga moslashtirilgan bo'ladi.

Shaxsiy monitoring: O'quvchilarning o'zlashtirish darajasini doimiy kuzatib borish va kerak bo'lganda yondashuvni o'zgartirish. **Ta'limda differensial baholash:** O'quvchilarning individual rivojlanishini inobatga olgan holda baholash usulini qo'llash. Bundan tashqari, o'yinlar, guruh va juftlik ishlari, vizual materiallardan foydalanish orqali ham individual yondashuvni mustahkamlash mumkin. Individual yondashuvning ta'lim sifatiga ta'siri. Individual yondashuv boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlari hisobga olinganda, ularning o'qishga bo'lgan qiziqishi va motivatsiyasi ortadi. Bu esa, o'z navbatida, bilimlarni chuqurroq va samaraliroq egallashga olib keladi. O'quvchilarning shaxsiy muvaffaqiyatlarini e'tirof etish ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ularni yangi bilimlarga intilishga rag'batlantiradi.

Shuningdek, individual yondashuv o'qituvchilarga o'quv jarayonini yanada samarali tashkil etish imkonini beradi, chunki ular har bir bola bilan alohida ishlashni rejalashtira oladi. Bu esa ta'limda adolatni ta'minlashga yordam beradi.

Boshlang'ich ta'limda individual yondashuvni qo'llash o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olib, ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Har bir bola o'ziga mos ta'lim muhitida yaxshiroq rivojlanadi va o'z salohiyatini to'liq ochib beradi. Shu bois, o'qituvchilar boshlang'ich sinflarda individual yondashuvni tizimli ravishda joriy etishlari zarur. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifatining yaxshilanishi va kelajak avlodning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Abdullaeva, M. (2018). *Boshlang'ich ta'lim metodikasi*. Toshkent: O'qituvchi.
2. Karimova, N. (2020). *Pedagogik psixologiya asoslari*. Toshkent: Fan.
3. Vygotskiy, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
4. G'aniyev, S. (2017). *Boshlang'ich sinf o'qituvchisi uchun metodik qo'llanma*. Toshkent: Ta'lim.
5. Islomova, D. (2019). "Individual yondashuv va uning ta'limdagi roli" – *Ta'lim va tarbiya jurnali*, №3, 45-52 betlar.
6. Shomurodova, L. (2021). *Innovatsion pedagogika*. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
7. Petrov, A. (2016). *Pedagogical Approaches in Early Childhood Education*. Moscow: Pedagogy Press.

8. Rasulov, T. (2018). *Boshlang'ich ta'limda differensial yondashuv*. Toshkent: O'qituvchi.
9. Anderson, J., & Krathwohl, D. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. Longman.
10. Zokirova, F. (2020). "Ta'limda individual yondashuvning amaliy ahamiyati" – *Pedagogika va psixologiya*, №2, 33-40 betlar.

AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
international scientific journal
3-son

Nashr qilingan sana: 29.03.2025.
Shrift: "Times New Roman".

“ACADEMIC JOURNAL” MCHJ

Manzil: 700096, Toshkent shahri, Chilozor tumani, Bog‘iston ko‘chasi, 116/6.
www.ajeruz.com, info@ajeruz.com, +998950457172